

علل ریزش گل و میوه در درختان میوه

دلایل زیادی در مورد ریزش میوه درختان قبل از رسیدن وجود دارد. ریزش میوه ممکن است طبیعی یا مربوط به آفت یا محیط باشد. با مشاهده و ارزیابی دقیق میتوان علت این ریزش را مشخص نمود و با انجام اقدامات مناسب از ریزش غیر طبیعی درختان جلوگیری نمود. ریزش طبیعی میوه درختان در اثر بروز برخی تغییرات در مراحل مختلف رشد بوجود می آید.

عوامل محیطی مانند: باد شدید، دمای کم و یا زیاد، رطوبت

ژنتیکی مانند: ارقام حساس و یا مقاوم به ریزش

-هورمونی مانند: اثرات هورمون اکسین، سیتوکنین، جیبرلین

برخی آفات و بیماری ها مانند: کرم سیب و پوسیدگی مغز میوه

نوع تغذیه مانند: عناصری چون ازت، روی، بر

بطور کلی محققان شایع ترین دلیل ریزش میوه را عدم تلقیح مناسب در زمان گرده افشانی میدانند. و وفور میوه در درخت و باغ را، همین عامل لقاح تعیین میکند. حتی ریزشهای بعدی نیز در اثر عدم لقاح مناسب ارزیابی میکنند. بطوریکه عدم لقاح موجب ریزش صد در صدی میوه میشود و لقاح ناقص با توجه به ساختار گل در درخت سیب که میبایست ده عدد تخم یا دانه در داخل میوه تشکیل شود با وجود کمتر از ۵ تخم، ریزش میوه در تابستان حتمی خواهد بود. بدین جهت سایر عوامل موثر در ریزش را که عوامل خارجی در بالا ذکر شد در اهمیتهای بعدی قرار خواهند گرفت

✓ ریزش طبیعی

همیشه اختلاف فاحشی بین تعداد گل تشکیل شده روی درختان میوه در بهار و تعداد میوه رسیده به مرحله بلوغ وجود دارد. برای باغدار در سال کم بار وقتی میوه های کوچک یا نزدیک به رسیدن از درخت می افتند موجب ناراحتی می شود. حتی در سال های پُر بار فقط حدود یک تا دو درصد گل ها تبدیل به میوه شده و برای تولید محصول رضایت بخش جهت برداشت می رسند. میوه درختان سیب، گلابی و به در اوایل تابستان معمولاً به دفعات کمتر از گیلاس می ریزد. این ریزش نتیجه عدم توانایی درخت در تامین مواد غذایی برای تعداد زیاد میوه تشکیل شده روی درخت میباشد. گلدهی خیلی زیاد و گرده افشانی گسترده موجب تولید میوه به تعداد بیش از توان درخت در حفظ فیزیولوژیکی آن میگردد. درخت در تلاش برای ذخیره انرژی، میوه های اضافی را می اندازد. اساساً، تنک کردن طبیعی در نتیجه رقابت بین میوه هاست.

میوه درختان دستخوش دو یا سه موج ریزش می شوند. وقتی یک میوه کوچک می خواهد از درخت بیافتد در دیواره های اتصالی بین لایه های سلول های دمگل ساقه میوه تغییراتی ایجاد می شود و لایه ریزش بوجود می آید. این تغییرات تحت کنترل هورمون ها هستند و آنها نیز به نوبه خود تحت تاثیر عوامل دیگر می باشند.

اولین موج ریزش

بطور کلی بلافاصله بعد از گلدهی بخاطر عدم لقاح میوه ها صورت می گیرد. این ریزش معمولاً "چند هفته ادامه پیدا می کند و بسته به نوع رقم قبل از تمام شدن این موج ممکن است دچار چند موج ریزش جزئی نیز شود.

باغدار در این مرحله می تواند با فراهم کردن ارقام دگر افشان مناسب و افزایش تعداد کندو زنبور عسل در باغ شدت این موج ریزش را کاهش دهد.

دومین موج اصلی ریزش

میوه ها هنگامی اتفاق می افتند که میوه ها کوچک و به اندازه یک فندق هستند و حدود یک سانتی متری قطر دارند. معمولاً هر چه تعداد گل نسبت به اندازه درخت بیشتر باشد در مرحله اول درصد کمی از میوه های کوچک می ریزند و سپس در موج دوم درصد ریزش میوه ها بیشتر می باشد. باغدار ریزش میوه ها در موج دوم را می تواند از طریق ذیل کاهش دهد.

۱- تامین رطوبت همیشه به اندازه کافی مخصوصاً در ایام آب و هوای گرم و وزش بادهای خشک که موجب تخلیه سریع رطوبت خاک می شود مهم است.

۲- جلوگیری از ایجاد خسارت به ریشه ها بوسیله ادوات کشاورزی یا آب ماندگی یا پوسیدگی ریشه.

۳- اطمینان از تامین عناصر غذایی ، مخصوصاً ازت مهم می باشد و در این مورد سلامت شاخه و برگها و بُنیه رضایت بخش درخت معمولاً راهنمایی خوبی است.

۴- از دادن بیش از اندازه کود شیمیایی خود داری نمائید.

سومین موج ریزش :

ریزش پیش از برداشت : بسته به شرایط آب و هوا در دوره اصلی رشد میوه ریزش زیادی صورت می گیرد. وقتی میوه ها نارس هستند لایه ریزش تشکیل می شود و میوه ها از درخت می افتند. برخی عوامل محیطی موجب این نوع ریزش می شود.

۱- در تابستان های گرم و خشک ریزش پیش از برداشت میوه مخصوصاً در ارقام سیب جاناتان (jonathan) و گراونشتاین (Gravenstein) اتفاق می افتد.

۲- دوام طولانی مدت آب و هوای مرطوب در اوایل زمستان عموماً موجب ریزش بیش از برداشت میوه می شود. این ریزش به نظر می رسد عمدتاً ناشی از رقابت بین میوه ها در حالت عرضه محدود آب و غذا باشد. محلولپاشی هورمون های مصنوعی می تواند ریزش نوع سوم را کنترل کند. بدلیل بهم خوردن تعادل بحرانی هورمون های گیاهی در درخت لایه ریزش میوه تشکیل می گردد و این تعادل می تواند تحت تاثیر مواد هورمونی باشد.

✓ ریزش در اثر عوامل نامساعد محیطی

عوامل نامساعد محیطی از قبیل سرما، گرما و تغییرات ناگهانی رطوبت موجب ریزش میوه های نارس میشود. در رابطه با شرایط خاک در اثر آبیاری نامنظم، کمبود عناصر غذایی نیز موجب ریزش میوه درختان میگردد.

✓ ریزش در اثر عوامل کمبود عناصر غذایی

تشخیص کمبود عناصر غذایی در صورت بروز کمبود چند عنصر غذایی اغلب مشکل میباشد. تجزیه برگ می تواند به تشخیص کمبود نوع عنصر غذایی کمک نماید. گاهی در اثر باد بردگی علفکش ها ممکن است ریزش میوه درختان بوجود آید.

✓ ریزش در اثر خسارت آفات و بیماری ها

خسارت آفات و بیماری ها روی درختان میوه علائم مشخص تولید میکنند که با مشاهده علائم فعالیت آفات و بیماریها می توان به علل ریزش میوه ها پی برد.